

Suðuroy verður eitt kraftsentur

- Henda verkætlan kann ikki vera í betri hondum, enn hon er. Eg ivast onga løtu í, at Tvøroyri og Suðuroyggin við hesi verkætlan aftur fer at gerast eitt kraftsentur í Føroyum. Í Suðuroy er mangur framburður skaptur, og enn einaferð er tað á Tvøroyri, at dugnalig vinnulívsfólk slóða fyri, sigur Johan Mortensen

Vilmund Jacobsen

Vinnulívsmaðurin, Johan Mortensen, er ein teirra, sum fegnast almikið um uppsjóvarverkætlanina, sum Varðin í Gøtu og Delta Seafood á Tvøroyri nú eru í holt við á føtur á Tvøroyri.

- Jú, eg fegnist stórliga, og eg haldi, tað er ógvuliga gott, at skjótil nú er settur á hesa verkætlan, sum sambært ætlanini longu verður ein virkin partur í móttøku av makreli til vertiðina í summ-ar. Eg ivist onga løtu í, at uppsjóvarvirkið á Tvøroyri fer at fáa eina risastóra ávirkan á Suðuroynna. Í fyrstu syfti fara eini 50 fólk at arbeiða á virkinum, og tá farið verður undir at skera - og kanska seinni at meirvirka - verður talið væl størri. Verkætlanin kemur at skapa stórar ringvirkningar í oynni, bæði av sjálvum virkseminum, men eisini tí, at stór uppsjóvarskip koma at leggja veiðina upp á Tvøroyri. Hetta kemur at skapa gróðrarbotn fyri menning av øðrum vinnum í oynni eisini.

Dugnalig fólk

Johan Mortensen vísir á, at hann blandar seg slett ikki

» **bæði hesi feløg hava í fleiri ár víst, at dugur er í teimum, og at tey eru før fyri at skapa grundarlag og reka vinnu**

JOHAN MORTENSEN

út í, um eitt slíkt virki kanska hevði ligið betri aðrastaðni ella ikki.

- Eg staðfesti bara, at tað eru dugnalig vinnulívsfólk, sum eru farin undir hesa verkætlan, og eg ivist onga løtu í, at hetta kemur at bera til eins og virkseimið, tá farið verður undir at skera og virka vørur úr uppsjóvarfiski, fer at fáa velduga stóra ávirkan á Suðuroynna. Her er jú ikki bara talan um at virka makrel nakrar mánaðir um árið, men eisini sild, ið er eitt sera áhugavert tilfeingi við stórum marknaðarmøguleikum. Harafrtat kemur so svartkjafturin og kanska onnur hugsandi fiskasløg eisini, sum tíðin gongur.

Hann leggur dent á, at við víðari framleiðslu av uppsjóvarfiski á nýggja virkinum eru í Føroyum ókendir møguleikar á útlandska marknaðinum.

- Veldugir marknaðir eru úti í heimi fyri bæði sild og makreli, leggur hann aftrat.

Virkast í Føroyum

- Tað er eingin ivi um, at vit skulu viðgera so nógv av hesum tilfeingi sum yvirhøvur gjørligt á landi – og ikki lata hesi fiskasløg og

hetta tilfeingi fara umborð á kinverskar supertankarar. Eg taki ikki støðu til, hvat kanska varð neyðugt í makrelvertiðini í fjør, tá umstøðurnar vóru, sum tær vóru. Tað er farið, og vit eiga at koma víðari. Við byggingini av uppsjóvarvirkinum á Tvøroyri, umframt øðrum móttøkumøguleikum, sum eru á landi og framleiðslumøguleikum umborð á okkara skipum, eigur hetta at vera ein farin tíð, sigur hann.

Johan Mortensen tekur sum so ikki støðu til tilfeingisgjald ella ikki, men heldur í prinsippinum, at tað ger einki, um goldið verður fyri tilfeingi.

- Hinvegin er tað er ræðandi, at politikarar skulu lata kjakið um hetta stóra og virðismikla tilfeingi drukna í ókonstruktivum spurningum um tilfeingisgjald. Í minari verð snýr hetta seg í fyrsta lagi um, hvussu vit á bestan hátt skipa okkum og fáa sum mest burtur úr uppsjóvarfiskinum. Heldur enn at lata alt drukna í turr-geldum spurningum um tilfeingisgjald, átti politiski myndugleikin at verið uppmuntrandi og víst áhuga í, hvussu vit sum samfelag fáa sum mest og best burturúr, leggur hann aftrat.

Eitt kraftsentur

Pápi Johan, Axel Mortensen, sáli, var tvørámaður, og sum hálvur tvørámaður og við stórum áhuga fyri ikki minst alternativum møguleikum og framburði, fegnast Johan sjálvsagt um, at Tvøroyri aftur kemur í miðdepilin sum slóðari. Hann heldur eisini,

at uppsjóvarverkætlanin er í góðum hondum hjá teimum, sum standa aftan fyri Varðan í Gøtu og Delta Seafood á Tvøroyri.

- Bæði hesi feløg hava í fleiri ár víst, at dugur er í teimum, og at tey eru før fyri at skapa grundarlag og reka vinnu. Eg haldi, at henda verkætlan kann ikki vera í betri hondum, enn hon er, sigur hann.

Johan Mortensen ivast onga løtu í, at Tvøroyri og Suðuroyggin við hesi verkætlan aftur fer at gerast eitt kraftsentur í Føroyum, sum hann tekur til.

Hann vísir á, at í Suðuroy er mangur framburður skaptur, og enn einaferð er tað á Tvøroyri - við góðum fólki og stuðli norðaneftir - at lunnar nú verða lagdir undir hesa uppsjóvarætlan, ið hann metir hevur veldugar vakstrarmøguleikar, tá tilfeingið, sum hon byggir á, bæði er stórt og virðismikið.

- Tað er eisini ógvuliga hugaligt at hoyra, at privat vinnulívsfelag, N.J. Mortensen, sum hevur meiri enn hundrað ár á baki, tekur hesa ætlan í so stórum álvara, at felagið nú - í fyrstu syfti - vil byggja neyðugu atløgusiðuna, sum er ein treyt fyri, at stóru uppsjóvarskipini kunnu leggja til bryggju við last.

Johan Mortensen vísir á, at tað vóru forfedrarnir hjá Gudmundi Mortensen, núverandi stjóra í felagnum, sum í gamlari tíð keyptu Føring, ið sigldi við farmi millum Føroyar og bretska meginlandið.

- Søgán sigur okkum, at ein stórir partur av vinnuliga

- Eg ivist onga løtu í, at Tvøroyri og Suðuroyggin við hesi verkætlan aftur fer at gerast eitt kraftsentur í Føroyum. Í Suðuroy er mangur framburður skaptur, og enn einaferð er tað á Tvøroyri - við góðum fólki og stuðli norðaneftir - at lunnar nú verða lagdir undir hesa uppsjóvarætlan, sigur Johan Mortensen

Mynd: Vilmund Jacobsen

framburðinum í Føroyum byrjaði í Suðuroy. Nú byggir sama felag havnalag fyri miljónir, sum í 1890-unum slóðaði fyri farmasigling til út-landið. Tað var soleiðis hetta felag, sum læt upp útlandska marknaðin upp fyri tí vinnulívi, sum tá var í Føroyum.

Til Aberdeen

Johan Mortensen heldur, at suðuroyingar nú eiga at

venda eyguni til bretska meginlandið heldur enn norður um Suðuroyarfjørð.

- Eg havi sæð, hvussu nógv makrelur og annar uppsjóvarfiskur hevur at týða fyri eitt nú Skotland, har tey fáa fantastiskar framleiðslur burtur úr hesum fiski. Talan er um miljarda virðir. Bæði makrel-og sildamarknaðurin úti í heimi er velduga stórir, sigur Johan Mortensen.

Hann vísir á, at tað var